

gate samo sekundarna pojava. To isto tvrdi pisac i za hrvatske psaltire, te najavljuje u tome pravcu još detaljnije studije. U dokaznom dijelu dr. Fancev iznosi mišljenje lajpciškog slaviste Aug. Leskiena, koji je proučavao ćirilovski lekcionar lajpciške gradske knjižnice, za koje veli dr. Fancev, da je u osnovi ispravno, samo da ga treba prestilizovati. Mišljenje dra Toma Maretića, izrečeno u »Predgovoru« za »Lekcionarij Bernardina Splićanina iz 1495 g.« dr. Fancev odbija kao neispravno. Stopama Maretićevim u prosuđivanju postanka hrvatskih lekcionara pošao je M. Rešetar, izdavač »Zadarskoga i Ranjinjina lekcionara«, a Leskienovu mišljenju približio se V. Jagić u studiji »Die serbokroatischen Uebersetzungen der Bibel im Ganzen oder einzelner Teile derselben«. — Dr. Fancev svoja tvrđenja još ne postavlja definitivno, ali on je već sada čvrsto uvjeren, da već ima dovoljno materijala, na osnovu kojega će se njegova teza moći konačno učvrstiti. Na svaki način rad što ga je izvršio dr. Fancev zaslužuje najveću pažnju i u pravcu utvrđivanja goleme važnosti što ju je za kulturni život Hrvata imala crkvena hrvatska književnost, a ujedno i s obzirom na pronalaženje dokumenata za jedinstvo hrvatske crkvene književnosti od vremena opredjeljivanja Hrvata za Rimsku crkvu.

3. U 245 knjizi Rada Jugosl. Akademije štampana je Fancevova studija »Nova poezija Splićanina Marka Marulića«. Kao svi radovi dra. Fanceva i ovaj se odlikuje temeljitim poznavanjem predmeta, te savjesno pripremljenim dokaznim materijalom i preglednim načinom prikazivanja. I ovdje pisac na osnovu svojih istraživanja pretpostavlja mogućnost dokazivanja, da je stara hrvatska crkvena književnost bila jedinstvena, pa da je njen utjecaj nesumnjivo protegnut i na pjesnike kasnijih vremena hrvatske svjetovne književnosti. To se vidi po tome što je sigurno da se Marko Marulić u svom hrvatskom književnom radu služio djelima starije hrvatske crkvene književnosti. U devet odlomaka ove rasprave dr. Fancev korigirao je dosadašnje mišljenje, da se anonimna poezija u Lucićevu »Vrtlu« ima pripisati isključivo Maruliću, i dokazao da je ona različita podrijetla. Pored toga otkrio je oveći broj pjesama (oko 10) koje pripadaju Maruliću, a nijesu dosad smatrane njegovim. **Dr. Vl. Petz.**

Dr. Juraj Ščetinec: Socijalna organizacija fašizma, Zagreb 1935., 8°, str. 48. Din 10.—.

Dr. Juraj Ščetinec, profesor Ekonomsko-komercijalne visoke škole izdao je pod ovim naslovom brošuru kao poseban otisak svoje studije, objavljene u »Mjesečniku« Pravničkog društva.

U toj studiji pisac analizira osnovna načela i strukturu fašističke korporativne organizacije; zatim organizaciju radnih odnosa te radne i životne prilike radnika, koje su nastale provođenjem fašističkog korporativnog režima u život. Na koncu ispituje, koliko fašistički režim daje izgleda, da će ostvariti nov društveni red.

Prikazujući osnovna načela fašizma pisac je sustavno izložio naučnu osnovku fašističke koncepcije o narodu i državi, kojom opravdava unitarizam, autoritarizam i totalizam svojega političkog režima; prikazao je, kako su politička načela fašizma utjecala na modificiranje korporativnog

načela, po kojemu se imade provesti socijalna organizacija fašističke države i društva. Iza toga je iscrpivo prikazao strukturu dosadašnjih organa fašističke korporativne organizacije: sindikata, korporacija i Narodnog vijeća korporacija, te glavne ustanove, kojima se reguliraju radni odnosi u fašističkom sistemu: ustanovu kolektivnih ugovora i sudovanje u radnim sporovima. Ujedno je iznio i sadanje stanje radnika u fašističkoj Italiji, naročito s obzirom na plaću i uposlenost. U zaključku ispituje stav fašizma prema kapitalizmu te ocjenjuje njegovo nastojanje za ostvarenje novoga gospodarskog sistema, koji bi imao pretstavljati reformu sadašnjeg društvenog stanja.

Brošura se dobiva u knjižarama i kod pisca: u Zagrebu, Malimova ulica 34.

Karrer Otto: Das religiöse in der Menschheit und das Christentum. 2. Auflage, 8°, str. 274, Freiburg i. B. 1934. Herder & Co. RM 5.20.

Izvjesta se religiozna pitanja ne će nikada skinuti s dnevnoga reda. Tako pitanje: što će biti s milijardama ljudi, koji nikada nisu ili ne će upoznati kršćanstva? Kakova im je mogućnost spasenja dana? U čemu je ona naročita osebitost kršćanstva prema ostalim svjetskim religijama? I obratno: koliki je stupanj religioznoga u tim religijama i kako se odnose prema kršćanstvu? Kako valja da sudimo o formama tih religija i o njihovom sadržaju? Bez sumnje pitanja, što zanimaju ne samo teologa, koji ih mora dobro poznavati, nego i svakoga inteligentnoga vjernika, kojemu i samome ne može biti svejedno, kako pristaše katoličkoga kršćanstva sude o drugim religijama.

Autor je, dakako, uzeo u obzir sav materijal, što mu je bio na raspolaganje s religijsko-historičkog i filozofijskog polja novije povijesti filozofije i psihologije religija. I tu mu je uspjele dati jedan naučno precizan odgovor na sva pitanja, koja se okreću oko centralne osi: kako će kršćanstvo među svima obraniti svoj stav i dokazati, da je kraj svih velikih religija ipak ona jedino prava i istinska religija. Taj je odgovor dan ne na bazi vjerovanja, nego na bazi poređivanja ostalih religija. Knjiga je pisana jednim širokogrudnim pogledom, koji i u svim velikim religijama nalazi ono nešto, što je opće pozitivno, »katoličko kršćansko«. Ona sintetizuje sve, što vodi k jednom cilju, koji je Bog usadio u srca ljudska i k jednoj Crkvi svetoj, općoj. I tako izdiže katolicizam iznad svijeta, da ga moraju zavoljeti i poštivati i oni, koji se k njemu ne pribrajaju.

Ti su izvodi nanizani u drugomu dijelu (str. 203—249), koji je posve teološki. Možemo se s kojim rješenjem autorovim posve i ne složiti, ali temeljnu njegovu misao moramo pohvaliti i odobriti. S velikim duševnim užitkom i s velikom korišću će je proučiti svatko, tko želi, da u pitanjima moderne znanosti religija dobije ispravan uvid. Našemu svećenstvu, mlademu i starijemu bez razlike, najtoplije preporučujemo.

A. Ž.

Alajbeg Mladen: Na putu u svetište. Split 1935, 8°, str. 143. Naklada Hrvatske knjižare Split. Din 12.—.

Kateheta M. Alajbeg poklanja u ovoj knjizi »dragim sjemeništarcima rukovet klasja«, misli i pobudá, što ih je pokupio po sv. Pismu, profanim